

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-84-88>

УДК 338.43:330.322:330.341.1

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM FOR THE IMPLEMENTATION OF THE INVESTMENT AND INNOVATION POTENTIAL OF THE AGRICULTURAL SECTOR

Ломовських Людмила Олександрівна

доктор економічних наук, професор, професор кафедри глобальної економіки,
Державний біотехнологічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0760-0215>

Єфремова Наталія Олександрівна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування,
Державний біотехнологічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9358-4743>

Мухін Валерій Анатолійович

аспірант,
Державний біотехнологічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-2614-258X>

Lomovskyykh Liudmyla, Yefremova Nataliia, Mukhin Valerii
State Biotechnological University

Організаційно-економічний механізм реалізації інвестиційно-інноваційного потенціалу аграрного сектору України в умовах трансформаційних викликів і підвищеної волатильності інвестиційних процесів. Показано високий рівень турбулентності зовнішніх інвестиційних потоків і обмежену інформативність середніх величин за умов екстремальних коливань. Виявлено структурне посилення ролі сільського господарства у капітальних інвестиціях у кризові періоди та одночасне скорочення стратегічних вкладень із тривалим горизонтом окупності (довгострокові біологічні активи). Обґрунтовано методичне розмежування інвестиційного виміру та науково-технологічного чинника макросередовища: інвестиції формують ресурсну умову модернізації, тоді як зміст і результативність технологічних змін визначаються рівнем науки, технологій, цифровізації та трансферу знань.

Ключові слова: аграрний сектор; рослинництво; організаційно-економічний механізм; інвестиції; інновації; науково-технологічні чинники; технології; цифровізація; стратегія; ресурсоефективність; конкурентоспроможність.

The organizational and economic mechanism for the implementation of the investment and innovation potential of Ukraine's agricultural sector under conditions of transformational challenges and increased volatility of investment processes. To substantiate the content and logic of functioning of the organizational and economic mechanism for the implementation of the investment and innovation potential of the agricultural sector of Ukraine based on the analysis of investment resource dynamics and the characteristics of the innovation and scientific-technological environment, as well as to specify the mechanisms through which scientific and technological factors influence modernization. The study applies a systemic and structural-logical approach to reveal the mechanism; a dynamic analysis of investment indicators for 2010-2024 with identification of four development stages; interpretation of investment flow volatility; comparative analysis of external and internal resources; generalization of the innovation profile characteristics based on GII indicators; and tabular and graphical visualization of the results. A high level of turbulence in external investment flows and the limited explanatory power of average values under extreme

fluctuations were identified. The study reveals a structural strengthening of the role of agriculture in capital investment during crisis periods, alongside a reduction in long-term strategic investments (long-term biological assets). The methodological distinction between the investment dimension and the scientific and technological factor of the macro-environment is substantiated: investments create the resource precondition for modernization, while the content and effectiveness of technological change are determined by the level of science, technology, digitalization, and knowledge transfer. The effectiveness of implementing the investment and innovation potential depends not so much on the volume of resources as on the ability of the organizational and economic mechanism to align resources, support instruments, and scientific-technological priorities with the development strategy and transform them into productivity growth, resource efficiency, and competitiveness.

Keywords: agricultural sector; crop production; organizational and economic mechanism; investments; innovations; scientific and technological factors; technologies; digitalization; strategy; resource efficiency; competitiveness.

Постановка проблеми. У сучасних умовах трансформаційних викликів стійкість аграрного сектору визначається не лише здатністю підтримувати виробництво, а й можливістю забезпечувати технологічне оновлення, підвищення продуктивності та ресурсоефективності на основі інвестиційно-інноваційного потенціалу. Для України це має особливе значення, оскільки аграрний сектор залишається ключовим джерелом експортних надходжень, функціонуючи в умовах нестабільності інвестиційних процесів. За таких обставин вирішальним є не лише наявність ресурсів, а їх ефективна реалізація через узгоджені управлінські рішення та інституційні умови, що визначає конкурентоспроможність, передусім у рослинництві.

У цьому контексті організаційно-економічний механізм доцільно розглядати як систему, що забезпечує перетворення інвестиційних ресурсів у технологічні результати. Йдеться не про формальне нарощення вкладень, а про їх здатність забезпечувати модернізацію через впровадження технологій, цифровізацію та підвищення ефективності виробництва. Водночас у практиці зберігаються розриви між наявністю ресурсів і їх використанням, що зумовлює потребу аналізу взаємозв'язку інвестиційних процесів та науково-технологічного середовища. Відповідно, подальший аналіз передбачає перехід від оцінки інвестиційної динаміки до виявлення інноваційних передумов розвитку та конкретизації механізмів їх впливу на рослинництво.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика інвестиційно-інноваційного розвитку аграрного сектору у сучасних дослідженнях розглядається крізь призму стратегічного управління, ресурсного забезпечення та технологічної модернізації. Водночас ці складові часто аналізуються відокремлено, що актуалізує потребу їх системного поєднання в межах єдиного організаційно-економічного підходу.

Передусім у наукових працях підкреслюється стратегічний характер управління ресурсами та інвестиціями. Зокрема, у дослідженні О. Ulyanchenko, L. Vasyurenko, A. Litvinov, K. Utenkova, Yu. Filimonov, I. Kuksa [5] стратегічне управління ресурсним потенціалом розглядається як інструмент підвищення конкурентоспроможності підприємств, при цьому наголошується на існуванні меж ефективності інвестицій. У розвиток цієї логіки В. Iegorov, Y. Kravchuk, S. Rybalko, I. Ivashkiv, A. Chub [2] обґрунтовують систему індикаторів оцінювання розвитку агропромислового комплексу, що дозволяє встановити взаємозв'язок між ресурсним забезпеченням і результатами діяльності.

Важливим напрямом досліджень є оцінювання інноваційної спроможності підприємств. Так, V. Onegina, L. Kucher, A. Kucher, V. Krupin, M. Klodzinski, V. Logos [3] доводять тісний зв'язок між рівнем інноваційного потенціалу та показниками результативності, зокрема врожайністю і продуктивністю, що підкреслює роль інновацій як чинника ефективного використання ресурсів. Подібний підхід розвивається у галузевих дослідженнях, де Н. Єфремова та Л. Ши [8] обґрунтовують визначальне значення інноваційного потенціалу для забезпечення стійкості та конкурентоспроможності рослинництва.

Технологічний аспект інноваційного розвитку розкрито у працях Т. Білоусько, Р. Білоусько, О. Химич. [6], де наголошується на впливі технологічних інновацій на підвищення ефективності, якості продукції та розширення ринкових можливостей. Практичне підтвердження цього надають дослідження О. Москаленко, Ю. Сагачко та ін. [10], які демонструють активне впровадження цифрових і смарт-технологій у сільському господарстві та їхній вплив на продуктивність і управління ресурсами.

Узагальнення інноваційних тенденцій розвитку галузі представлено у роботі М. Мар-

ченко [9], де інновації розглядаються як складова структурної трансформації аграрного сектору. Водночас питання інвестиційного забезпечення та прибутковості підприємств, за результатами дослідження В. Онегіної та О. Петровського [11], визначаються як ключові умови фінансової стійкості та відтворення виробничого потенціалу.

Отже, аналіз наукових праць свідчить, що інвестиційні ресурси, інноваційний потенціал і стратегічне управління визнаються ключовими складовими розвитку аграрного сектору. Водночас інвестиційний та науково-технологічний виміри часто досліджуються відокремлено, що обмежує цілісне розуміння процесів модернізації галузі.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри наявність значної кількості досліджень, недостатньо обґрунтованими залишаються механізми узгодження інвестиційних процесів і науково-технологічного розвитку, зокрема в частині забезпечення їх результативної взаємодії та трансформації інвестицій у технологічні зміни, продуктивність, ресурсоефективність і конкурентоспроможність рослинництва в умовах нестабільного середовища.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою є обґрунтування змісту і логіки функціонування організаційно-економічного механізму реалізації інвестиційно-інноваційного потенціалу аграрного сектору України на основі аналізу динаміки інвестиційних ресурсів і характеристик інноваційно-науково-технологічного середовища, а також конкретизація механізмів впливу науково-технологічних чинників на модернізацію (передусім у рослинництві).

Виклад основного матеріалу дослідження. Реалізація інвестиційно-інноваційного потенціалу аграрного сектору, на наш погляд, потребує чіткого розуміння того, у якому середовищі формуються та змінюються інвестиційні ресурси, наскільки стабільними є умови їх залучення і використання та чи здатні ці ресурси підтримувати довгострокову стратегію технологічного оновлення і підвищення конкурентоспроможності, включно з модернізацією рослинництва як провідної складової аграрного виробництва. Саме тому першим аналітичним кроком є оцінка динаміки прямих іноземних інвестицій як індикатора інтеграції України у глобальний інвестиційний простір та рівня довіри зовнішніх інвесторів (табл. 1).

У табл. 1 представлено динаміку прямих іноземних інвестицій в Україну у 2010-2024 рр.

із виокремленням чотирьох етапів розвитку: післякризового відновлення (2010-2013 рр.), періоду військово-політичних викликів та адаптації (2014-2019 рр.), пандемічного шоку (2020-2021 рр.) та впливу повномасштабного вторгнення (2022-2024 рр.). Аналіз охоплює обсяги інвестицій, їх сальдо та темпи приросту, що дозволяє зафіксувати значну волатильність потоків і їх високу чутливість до зовнішніх шоків. Унаслідок цього інвестиційне середовище характеризується нестійкістю, що обмежує прогнозованість залучення ресурсів і потребує обережної інтерпретації середніх значень, особливо за умов зміни знака показників.

Узагальнення результатів табл. 1 свідчить про необхідність орієнтації організаційно-економічного механізму на підвищення стійкості ресурсного забезпечення модернізації та зменшення залежності від зовнішніх інвестиційних коливань. У цьому контексті принципово важливим є аналіз внутрішніх джерел фінансування, оскільки саме капітальні інвестиції відображають фактичну спроможність економіки підтримувати процеси відтворення та технологічного оновлення. Як показано у табл. 2, їх динаміка та галузева структура дозволяють оцінити пріоритети розвитку, рівень концентрації ресурсів у сільському господарстві та передумови підвищення конкурентоспроможності, зокрема у рослинництві.

У табл. 2 представлено динаміку капітальних інвестицій у 2010-2024 рр. із виділенням частки сільського господарства в їх структурі та оцінкою інвестицій у довгострокові біологічні активи. Для забезпечення зіставності показників та виключення номінального цінового ефекту, на нашу думку, доцільним є подання показників в доларовому еквіваленті: перерахунок здійснено за середньорічним офіційним курсом НБУ, наведеним у статистичному збірнику, що дає змогу нейтралізувати вплив інфляційних коливань і підвищити інтерпретаційну прозорість ресурсної динаміки.

Аналіз динаміки капітальних інвестицій у 2010-2024 рр. свідчить про суттєву трансформацію структурної ролі сільського господарства в економіці України під впливом системних кризових факторів. У докризовий період частка сільського господарства в структурі капітальних інвестицій була нижчою, тоді як у періоди криз загальний інвестиційний потік скорочується, а структурна частка аграрного сектору зростає, формуючи ефект відносної

Таблиця 1

Прямі іноземні інвестиції в Україні, 2010-2024 рр., млн. дол. США

Рік	В Україну		З України		Сальдо	Темп приросту сальдо, %
	Обсяг	Абсолютна зміна	Обсяг	Абсолютна зміна		
Період 2010-2013 рр. – післякризовий						
2010	6495	1679	736	574	5759	23,7
2011	7207	712	192	-544	7015	21,8
2012	8401	1194	1206	1014	7195	2,6
2013	4499	-3902	420	-786	4079	-43,3
Середнє	6638,0	-	638,5	-	6000,0	-
Період 2014-2019 рр. – виклики вторгнення та адаптація						
2014	410	-4089	111	-309	299	-92,7
2015	-458	-868	-51	-162	-407	-236,1
2016	3810	4268	16	67	3794	-1032,2
2017	3692	-118	8	-8	3684	-2,9
2018	4455	763	-5	-13	4460	21,1
2019	5860	1405	648	653	5212	16,9
Середнє	2961,5	-	121,2	-	2795,3	-
Період 2020-2021 рр. – пандемія COVID-19						
2020	-868	-6728	82	-566	-950	-118,2
2021	6687	7555	-198	-280	6885	-824,7
Середнє	2899,5	-	-58,0	-	2967,5	-
Період 2022-2024 рр. – вплив повномасштабного вторгнення						
2022	1152	-5535	529	727	623	-91,0
2023	4247	3095	42	-487	4205	575,0
2024	3329	-918	-162	-204	3491	-17,0
Середнє	2909,3	-	136,3	-	2773,0	-

Показники наведено у млн дол. США; перерахунок із грн здійснено за середньорічним офіційним курсом НБУ

Джерело: розраховано авторами на основі даних ДСС України [7]

галузевої стійкості. На наш погляд, це означає, що аграрний сектор у кризові фази виконує роль ресурсного стабілізатора, а отже організаційно-економічний механізм має враховувати цю закономірність при формуванні стратегії розвитку та пріоритизації інвестиційних ресурсів.

Окремої уваги потребує показник інвестицій у довгострокові біологічні активи рослинництва та тваринництва. Хоча він є агрегованим і включає обидва напрями, з огляду на структуру аграрного виробництва та високу інвестиційну концентрацію саме у сільському господарстві як домінуючому сегменті аграрної сфери, на наш погляд, цей індикатор може розглядатися як наближена характеристика динаміки стратегічних довгострокових

вкладень, релевантних і для рослинництва. Скорочення інвестицій у довгострокові біологічні активи в кризові періоди свідчить про зменшення вкладень із тривалим горизонтом окупності та зміщення ресурсних пріоритетів у бік більш гнучких напрямів, що безпосередньо впливає на технологічну модернізацію й конкурентоспроможність у середньостроковій перспективі.

Разом із тим сам факт відносної стійкості капітальних інвестицій у сільське господарство не дозволяє однозначно оцінити якість інституційного та інноваційного середовища і здатність трансформувати вкладення у технологічне оновлення. У зв'язку з цим доцільним є перехід до аналізу інноваційних передумов розвитку через показники Глобального інно-

Таблиця 2

**Динаміка капітальних інвестицій та частки сільського господарства у їх структурі,
2010-2024 рр., млн дол. США**

Рік	Усього	У т.ч.		Сільське госп-во, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг в структурі		Індекс капітальних інвестицій у цілому	Індекс сільського госп-ва, мисливства та надання пов'язаних із ними послуг	Інвестиції у довгострокові біологічні активи рослинництва та тваринництва
		Сільське, лісове та рибне господарство	Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг	загальних капітальних інвестицій, %	капітальних інвестицій, сільського, лісового та рибного госп-ва, %			
Період 2010-2013 рр. – післякризовий								
2010	17954,5	1098,6	1074,2	5,99	97,78	-	-	191,0
2011	32613,8	2137,9	2095,7	6,42	98,03	181,65	195,08	385,2
2012	36757,4	2429,4	2388,7	6,50	98,32	112,71	113,98	243,2
2013	33507,9	2385,4	2332,9	6,96	97,80	91,17	97,66	307,4
Середнє	30208,4	2012,8	1972,9	6,47	97,98	-	-	281,7
Період 2014-2019 рр. – виклики вторгнення та адаптація								
2014	18454,2	1580,0	1546,5	8,38	97,88	55,08	66,29	171,1
2015	11271,8	1244,2	1209,7	10,73	97,23	61,08	78,22	114,0
2016	14059,3	1976,0	1943,6	13,83	98,36	124,73	160,66	123,8
2017	16859,5	2415,2	2384,2	14,14	98,72	119,92	122,67	140,2
2018	21276,7	2430,3	2392,6	11,25	98,45	126,20	100,35	166,5
2019	24138,5	2287,4	2265,2	9,38	99,03	113,45	94,68	232,1
Середнє	17676,7	1988,9	1957,0	11,29	98,28	-	-	158,0
Період 2020-2021 рр. – пандемія COVID-19								
2020	18850,6	1880,6	1862,4	9,88	99,03	78,10	82,22	194,6
2021	24692,7	2563,0	2491,7	10,09	97,22	131,00	133,79	213,4
Середнє	21771,7	2221,8	2177,1	9,99	98,13	-	-	204,0
Період 2022-2024 рр. – вплив повномасштабного вторгнення								
2022	12667,3	1590,6	1534,1	12,11	96,45	51,29	61,57	160,5
2023	17154,1	1789,1	1746,1	10,18	97,60	135,43	113,82	194,2
2024	18506,0	2007,2	1970,9	10,65	98,19	107,88	112,88	136,0
Середнє	16109,1	1795,6	1750,4	10,98	97,41	-	-	163,6

Показники наведено у млн дол. США; перерахунок із грн здійснено за середньорічним офіційним курсом НБУ

Джерело: розраховано авторами на основі даних ДСС України [7]

ваційного індексу, які відображають людський капітал, науково-технологічний потенціал, інституційні умови та результативність інноваційної діяльності. Як узагальнено у табл. 3, інноваційний профіль України поєднує сильні позиції за показниками людського капіталу

та ІКТ-активності з суттєвими слабкостями у сфері продуктивності, інвестиційної активності та інституційної стабільності, що визначає обмеження трансформації інноваційного потенціалу у технологічні результати, зокрема в рослинництві.

Таблиця 3

**Сильні та слабкі сторони України
за показниками Глобального інноваційного індексу (GII), 2025 р.**

Сильні сторони		Слабкі сторони	
Місце	Назва показника	Місце	Назва показника
1	Моделі корисності за походженням / на 1 млрд дол. ВВП (паритет купівельної спроможності – ПКС)	130	Зростання продуктивності праці, %
4	Жінки, зайняті з вищою освітою, %	126	Валові капіталовкладення, % ВВП
5	Онлайн-послуги уряду	126	Операційна стабільність для бізнесу
5	Експорт ІКТ-послуг, % від загального експорту	125	Молодіжний демографічний дивіденд, %
16	Держ. фінансування на 1 учня (сер. освіта), % ВВП на душу населення	116	ВВП на одиницю споживання енергії
16	Промислові зразки за походженням / на 1 млрд дол. ВВП (ПКС)	94	Взаємодія університетів з промисловістю та міжнар. залученість, топ-5
18	Створення мобільних застосунків / на 1 млрд дол. ВВП (ПКС)	79	Ринкова капіталізація, % ВВП
18	Видатки на освіту, % ВВП	59	Кредити від мікрофінансових установ, % ВВП
22	Торговельні марки за походженням / на 1 млрд дол. ВВП (ПКС)	53	Оцінка вартості «єдинорогів», % ВВП
25	Витрати на програмне забезпечення, % ВВП	44	Глобальні корпоративні інвестори у НДДКР, топ-3, млн дол. США

Джерело: сформовано на основі [4]

Узагальнення результатів Глобального інноваційного індексу 2025 р. свідчить, що інноваційний профіль України поєднує значний людський і технологічний потенціал із системними інституційними та інвестиційними обмеженнями. Високі позиції за показниками ІКТ-розвитку, освіти та інноваційної активності створюють передумови для модернізації рослинництва, тоді як слабкі позиції за продуктивністю, капіталовкладеннями та стабільністю бізнес-середовища стримують масштабування інновацій.

У цьому контексті важливим є розмежування інвестиційного та науково-технологічного чинників: інвестиції формують ресурсну основу, тоді як інновації визначають результативність технологічних змін. Їх поєднання є необхідною умовою підвищення продуктивності, ресурсоефективності та конкурентоспроможності рослинництва.

У табл. 4 узагальнено вплив науково-технологічних чинників на розвиток галузі рослинництва з позицій їх конкретних проявів, механізмів дії та потенційних наслідків. Така структуризація дозволяє логічно поєднати інвестиційно-інноваційний аспект із науково-технологічним виміром і перейти від макро-

оцінки інноваційного середовища до галузевого аналізу трансформаційних процесів у рослинництві.

Отже, наведена структуризація (табл. 4) показує, що результативність інвестиційно-інноваційного потенціалу проявляється не автоматично через сам факт наявності ресурсів, а через здатність науково-технологічного середовища забезпечити технологічне оновлення, цифровізацію та підвищення ресурсоефективності виробництва. Це створює підґрунтя для подальшого обґрунтування організаційно-економічного механізму, який поєднує ресурсну базу, інструменти підтримки та технологічні пріоритети в єдину логіку реалізації стратегії розвитку аграрного сектору і підвищення конкурентоспроможності рослинництва.

Зважаючи на вищезазначене, можна зробити висновок, що інвестиційне середовище України у 2010-2024 рр. характеризується високою волатильністю зовнішніх потоків, тоді як внутрішні капітальні інвестиції демонструють структурне посилення ролі аграрного сектору в періоди системних криз. Водночас інноваційний профіль країни (табл. 3) має подвійний характер: наявний

Таблиця 4

Вплив науково-технологічних чинників маркетингового макросередовища на розвиток галузі рослинництва

Елемент	Зміст
Конкретні прояви	Рівень розвитку аграрної науки; впровадження інновацій; цифровізація; сучасна техніка та обладнання; селекція і насінництво; біотехнології; трансфер технологій; ІКТ-інтеграція
Механізм впливу на рослинництво	Технологічне оновлення виробництва; впровадження сучасних агротехнологій; оптимізація використання землі, води, добрив і пального; зниження виробничих витрат; підвищення точності виробничих процесів; покращення якості продукції
Характер впливу	Переважно позитивний; залежить від рівня технологічної доступності, швидкості впровадження та стабільності інституційного середовища
Потенційні наслідки для галузі	Зростання врожайності та продуктивності праці; підвищення конкурентоспроможності; інтенсифікація виробництва; підвищення ресурсоефективності; цифрова трансформація та структурна модернізація рослинництва

Джерело: сформовано авторами

людський і технологічний потенціал співіснує з інституційними та інвестиційними обмеженнями, що стримують масштабування технологічних змін. За таких умов, на наш погляд, організаційно-економічний механізм реалізації інвестиційно-інноваційного потенціалу має забезпечувати результативний перехід від ресурсів до вимірюваних ефектів – продуктивності, ресурсоефективності й конкурентоспроможності.

Висновки. Отримані результати свідчать, що ефективність розвитку аграрного сектору

зумовлюється не лише обсягами інвестиційних ресурсів, а насамперед здатністю економічної системи трансформувати їх у технологічні зміни та структурні зрушення. Аналіз показав, що в умовах підвищеної турбулентності зовнішніх інвестиційних потоків саме внутрішні капітальні інвестиції забезпечують відносну стійкість аграрного сектору, тоді як інноваційне та науково-технологічне середовище формує потенціал модернізації, який залишається частково нереалізованим через інституційні та ресурсні обмеження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- Vorobiov, I., Vasylieva, N., Sakun, L., Bilousko, T., & Chukaieva, I. (2025). Strategic oversight of enterprise innovation and investment growth: A narrative review. *Premier Journal of Science*, 14, 100113. DOI: <https://doi.org/10.70389/PJS.100113>
- Igorov B., Kravchuk Y., Rybalko S., Ivashkiv I., Chub A. The Methodical Approach of the Substantiation of the Evaluation Indicators System of the Agro-Industrial Complex Development. *Universal Journal of Agricultural Research*. 2021. 9 (5).191-199. DOI: 10.13189/ujar.2021.090506
- Onegina, V., Kucher, L., Kucher, A., Krupin, V., Klodzinski, M., Logos, V. (2025). Unlocking Innovation Capacity: Strategies for Micro-, Small, and Medium Enterprises in Ukraine Agriculture. *Agriculture*, 15, 65. DOI: <https://doi.org/10.3390/agriculture15010065>
- Ukraine Ranking in the Global Innovation Index. URL: <https://www.wipo.int/edocs/gii-ranking/2025/ua.pdf> (дата звернення: 20.02.2026)
- Ulyanchenko, O., Vasyurenko, L., Litvinov, A., Utenkova, K., Filimonov, Yu., Kuksa, I. (2021). Strategic management of resource potential as a measure to increase the competitiveness of the enterprise in the agricultural sector. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*, 4 (39), 276-283. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaprp.v4i39.241316>
- Білоусько Т.Ю., Білоусько Р.С., Химич О.В. Оцінка впливу інноваційних технологій на ефективність ринкової конкуренції в Україні. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024. № 9. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13268380>
- Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 16.02.2026)

8. Єфремова Н.О., Ши Л. Стратегічне управління конкурентоспроможністю і стійкістю галузі рослинництва на засадах інноваційності, сталості та циркулярної економіки. *Аграрні інновації*. 2025. № 31. С. 205-212. DOI: <https://doi.org/10.32848/agrar.innov.2025.31.32>
9. Марченко М.В. Тенденції розвитку аграрного сектору в контексті інноваційних зрушень. *Вчені записки*. 2023. Т. 30. № 1. С. 80-92.
10. Москаленко О.В., Сагачко Ю.М., Єфремова Н.О., Козлов Р.В. Стратегічне управління маркетинговою діяльністю аграрних підприємств в умовах діджиталізації на основі впливу чинників макросередовища. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2025. № 1. С. 71-75. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-1-12>
11. Онегіна В.М., Петровський О.О. Прибуток та інвестиційне забезпечення сільськогосподарських підприємств. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. № 2. Т. 9. С. 240-244. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-2-41>

REFERENCES:

1. Vorobiov I., Vasylieva N., Sakun L., Bilousko T., Chukaieva I. (2025) Strategic oversight of enterprise innovation and investment growth: A narrative review. *Premier Journal of Science*, vol. 14, 100113. DOI: <https://doi.org/10.70389/PJS.100113>
2. Iegorov B., Kravchuk Y., Rybalko S., Ivashkiv I., Chub A. (2021) The Methodical Approach of the Substantiation of the Evaluation Indicators System of the Agro-Industrial Complex Development. *Universal Journal of Agricultural Research*, vol. 9(5), pp. 191–199. DOI: [10.13189/ujar.2021.090506](https://doi.org/10.13189/ujar.2021.090506)
3. Onegina V., Kucher L., Kucher A., Krupin V., Klodzinski M., Logos V. (2025) Unlocking Innovation Capacity: Strategies for Micro-, Small, and Medium Enterprises in Ukraine Agriculture. *Agriculture*, vol. 15, 65. DOI: <https://doi.org/10.3390/agriculture15010065>
4. Ukraine Ranking in the Global Innovation Index [Ukraine ranking in the Global Innovation Index]. Available at: <https://www.wipo.int/edocs/gii-ranking/2025/ua.pdf> (accessed February 20, 2026)
5. Ulyanchenko O., Vasyurenko L., Litvinov A., Utenkova K., Filimonov Yu., Kuksa I. (2021) Strategic management of resource potential as a measure to increase the competitiveness of the enterprise in the agricultural sector. *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky – Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, vol. 4(39), pp. 276–283. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v4i39.241316>
6. Bilousko T. Yu., Bilousko R. S., Khymych O. V. (2024) Otsinka vplyvu innovatsiinykh tekhnolohii na efektyvnist rynkovoї konkurentsii v Ukraini [Assessment of the impact of innovative technologies on the efficiency of market competition in Ukraine]. *Zdobutky ekonomiky: perspektyvy ta innovatsii – Economic Achievements: Prospects and Innovations*, no. 9. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13268380>
7. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (accessed February 16, 2026)
8. Yefremova N. O., Shy L. (2025) Stratehichne upravlinnia konkurentospromozhnistiu i stiikistiu haluzi roslynnytstva na zasadakh innovatsiinosti, stalosti ta tsyrkuliarnoi ekonomiky [Strategic management of competitiveness and sustainability of crop production based on innovation, sustainability and circular economy]. *Ahrarni innovatsii – Agrarian Innovations*, no. 31, pp. 205–212. DOI: <https://doi.org/10.32848/agrar.innov.2025.31.32>
9. Marchenko M. V. (2023) Tendentsii rozvytku ahrarnoho sektoru v konteksti innovatsiinykh zrushen [Trends in the development of the agricultural sector in the context of innovative shifts]. *Vcheni zapysky – Scientific Notes*, vol. 30(1), pp. 80–92.
10. Moskalenko O. V., Sahachko Yu. M., Yefremova N. O., Kozlov R. V. (2025) Stratehichne upravlinnia marketingovoi diialnosti ahrarnykh pidpriemstv v umovakh didzhytalizatsii na osnovi vplyvu chynnykiv makrosередovyscha [Strategic management of marketing activities of agricultural enterprises in the context of digitalization based on macro-environment factors]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky – Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*, no. 1, pp. 71–75. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-1-12>
11. Onegina V. M., Petrovskiy O. O. (2024) Prybutok ta investytsiine zabezpechennia silskohospodarskykh pidpriemstv [Profit and investment support of agricultural enterprises]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky – Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*, vol. 9(2), pp. 240–244. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-2-41>

Дата надходження статті: 17.03.2026

Дата прийняття статті: 03.04.2026

Дата публікації статті: 09.04.2026